

SAKSBEHANDLER
Isa Trøim
Lars Erik Eibak Bru

VÅR REF.
13/01335-7

ARK. P - Plansaker
445-446 Alta kom. - Fi

DERES REF.

INNVALGSTELEFON

DERES DATO

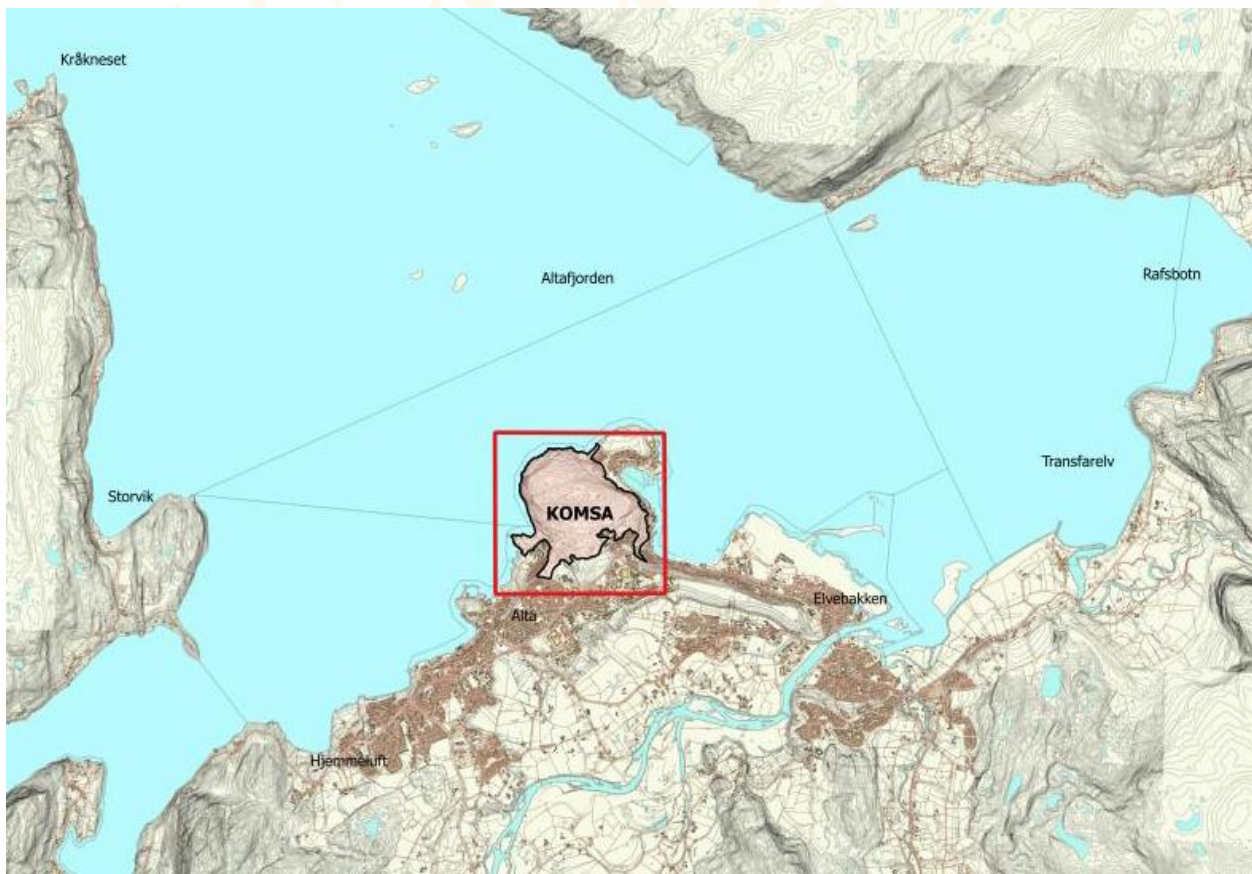
VÅR DATO
22.08.2017

TELEFAKS
+47 22 94 04 04
postmottak@ra.no
www.riksantikvaren.no

Se mottakerliste

Komsa - Gnr. 27 med bnr. 54, 312, deler av bnr. 568. Gnr. 29 med bnr. 1 F 198, 1 F 121, 1 F 200, 194, 297, deler av bnr. 1, 69, 184. Gnr. 30 med bnr. 6, 26, 30, deler av bnr. 2, 4, 12, 119. Gnr. 31 med bnr. 536, 587, deler av bnr. 1, 1 F 5, 3, 375, 513, 602, Alta kommune – vedtak om områdefredning med hjemmel i kulturminneloven § 19 jf. § 22

Vi viser til tidligere utsendt fredningsforslag av 11. mai 2015 for Komsa-området i Alta som har vært på høring hos berørte parter og instanser.

Boplassene i Komsa har en spesiell stilling i arkeologien som disiplin; funnene på Komsaflata og Stenseng i Alta er de første mesolittiske lokalitetene som ble påvist i Finnmark, og ble ansett som så viktige at de tidligere ble omtalt som Komsakulturen. Boplassene er av stor regional,

nasjonal og internasjonal kulturhistorisk verdi. Området har stor tidsdybde, med en kontinuitet i bruken av landskapet fra ca. 10 000 år tilbake og frem til i dag. Undersøkelser tilsier at potensialet for ytterligere funn er stort, og området er av høy vitenskapelig verdi. Området innehar også vesentlige landskapsverdier og er i dag et mye brukt turområde. Det er viktig å forankre virkningen og opplevelsen av kulturminnene ved å bevare boplassene i sitt opprinnelige landskap, slik at Komsa som et unikt bilde av eldre og yngre steinalder i Alta fortsatt kan være til glede og undring for nålevende og fremtidige generasjoner.

Riksantikvaren fatter følgende vedtak:

VEDTAK

Med hjemmel i lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner (kulturminneloven) § 19 jf. § 22, freder Riksantikvaren gnr. 27, bnr. 54, 312, deler av bnr. 568., gnr. 29, bnr. 1 F 198, 1 F 121, 1 F 200, 194, 297, deler av bnr. 1, 69, 184, gnr. 30, bnr. 6, 26, 30, deler av bnr. 2, 4, 12, 119, gnr. 31, bnr. 536, 587, deler av bnr. 1, 1 F 5, 3, 375, 513 og 602 i Alta kommune jf. fredningskart gjengitt nedenfor.

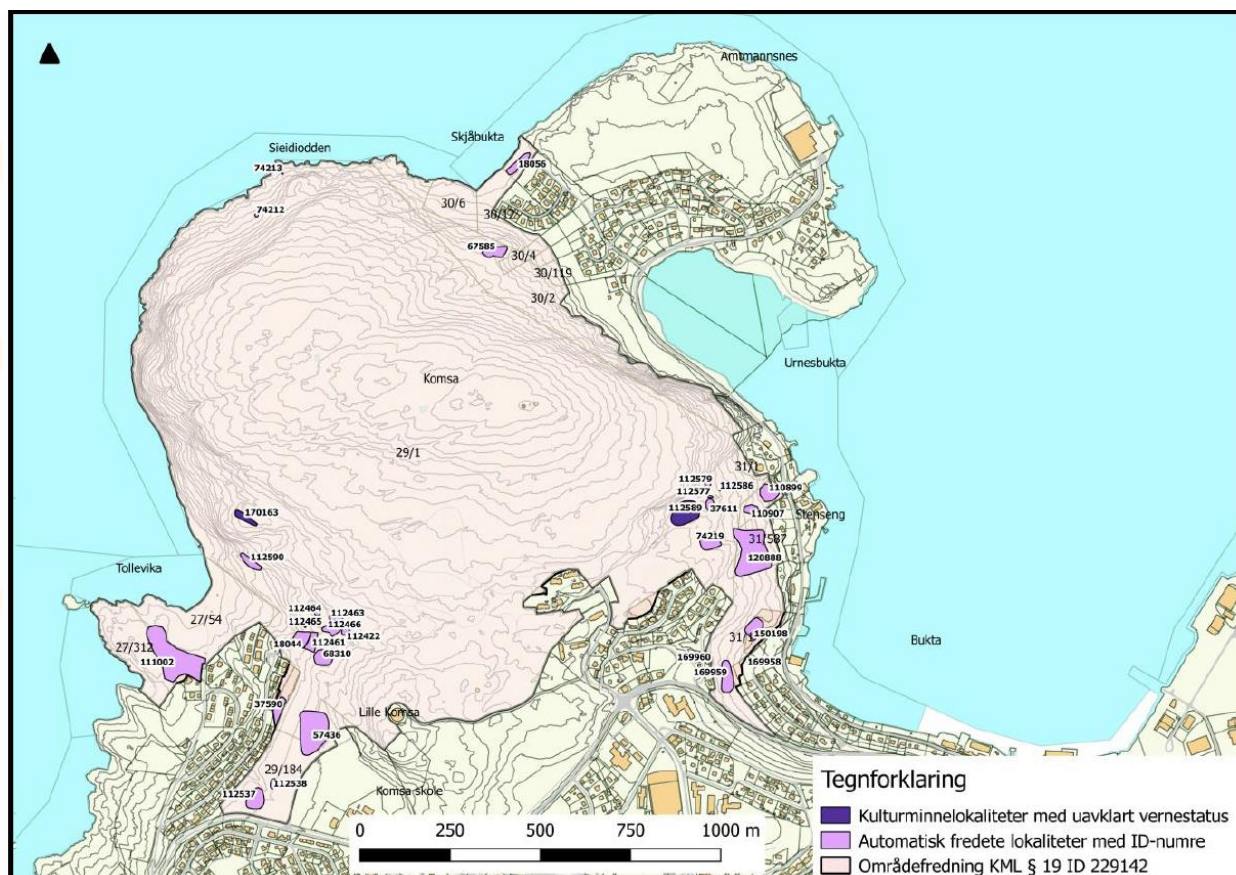
Omfanget av fredningen

Fredningen omfatter området på og rundt Komsafjellet i Alta. Fredningsområdet strekker seg fra Skjåbukta i nordvest til Stenseng/E6 i sør, over Komsaflata og til Tollevik i vest. Arealet utgjør totalt 1.97 km².

I nord starter områdefredningen fra **1:** Skjåbukta, nordøstlige hjørne av gnr./bnr. 30/6. Vestover og sørvestover rundt Komsafjellet langs vannkanten til; **2:** Tollevikfjæra. Vestsørvestover mot Tollevikskjæret til; **3:** Landpunkt på gnr./bnr. 27/312 øst for Tollevikskjæret. Sørøstover langs eiendomsgrensen på gnr./bnr. 27/312 til; **4:** Sørlig hjørne av gnr./bnr. 27/312. Nordøstover langs østlig eiendomsgrense på gnr./bnr. 27/312 og 27/54 til; **5:** Nordlig hjørne av gnr./bnr. 27/940 som grenser til østlig del av gnr./bnr. 27/54. Sørøstover mot; **6:** Nordøstlig hjørne av gnr./bnr. 27/725. Sørøstover langs østlig eiendomsgrense på eiendommene øst for Øvre Tollevikveien til; **7:** Sørvestlige hjørne på gnr./bnr. 29/184. Østover langs sørlig grense på gnr./bnr. 29/184 til; **8:** Punktet der sørlig grense på gnr./bnr. 29/184 møter vestlig del av Tilfluktsveien. Nordover langs vestlig del av Tilfluktsveien til; **9:** Gangbroen over Tilfluktsveien. Nordover og rundt vestsiden av bomberommet deretter nordøstover til grensen til gnr./bnr. 29/1, deretter sørøstover til; **10:** Punkt hvor gnr./bnr. 29/184, 29/221 og 29/1 møtes. Nordvestover rundt trykkbassenget, deretter østover langs nordlig grense på tilførselsveien til vannbassenget gnr./bnr./fnr. 29/1/199 til; **11:** Nordsiden av tilførselsveien like nord for trafo på høyde 90,8 m.o.h. Nordover til; **12:** vestlig hjørne av gnr./bnr. 29/300. Nordover langs yttergrensen på gnr./bnr. 29/1 på vestsiden, nordsiden og østsiden av Komsahøyden. Sørøstover til; **13:** Punktet hvor gnr./bnr. 29/1 møter gnr./bnr. 29/201 og 29/325. Nordøstover langs nordlig grense på eiendommene nord for Komsa Terrasse som tilsvarer sørlig grense på gnr./bnr. 29/69 til; **14:** Nordlig hjørne på gnr./bnr. 29/69. Sørøstover langs eiendomsgrensen på gnr./bnr. 29/1 mot Fjellveien til; **15:** nordøstlig hjørne av gnr./bnr. 29/228 som grenser til gnr./bnr. 29/1 og 31/1. Sørøstover langs vestlig grense på gnr./bnr. 31/1 mot Bekkedalen og videre sørøstover til; **16:** Punktet hvor gnr./bnr. 31/1 møter gnr./bnr. 31/302 og E6 gnr./bnr. 31/756. Mot nordvest langs østlig grense på gnr./bnr. 31/1 mot; **17:** vestlig hjørne av gnr./bnr. 31/289. Nordover mot; **18:** Punktet hvor gnr./bnr. 31/1 møter 31/600, 31/602 og 31/3. Nordøstover kryssende gnr./bnr. 31/602 og nordover kryssende gnr./bnr. 31/1 på vestsiden av gnr./bnr./fnr. 31/1/10 til; **19:** Sørøstlig hjørne av gnr./bnr. 31/587 hvor gnr./bnr. 31/2, 31/587 og 31/1 møtes. Nordvestover langs østlig grense på

gnr./bnr. 31/587 til; **20:** Nordøstlig hjørne av gnr./bnr. 31/587 som møter gnr./bnr. 31/513 og 31/586. Nordøstover langs sørøstlig grense på gnr./bnr. 31/513 frem til; **21:** Punkt hvor sørøstlig grense på gnr./bnr. 31/513 er 12 m.o.h. Deretter følges terrenget rundt neset, forbi vestsiden av huset og sjåen på gnr./bnr. 31/375 og nordover til; **22:** Høydekote 20 m.o.h. møter reguleringsplanområde for Bukta Industri. Nordvestover langs vestsiden av reguleringsplangrensa for Bukta Industri til; **23:** Punkt hvor gnr./bnr. 29/1, 30/2 og 31/1/5 møtes. Nordøstover kryssende gnr./bnr. 30/2 til; **24:** Grensa til gnr./bnr. 30/2 møter gnr./bnr. 30/10. Mot nordvest langsmed nordlig eiendomsgrense på gnr./bnr. 30/2 til; **25:** Punktet hvor gnr./bnr. 30/2 møter gnr./bnr. 30/119 og 30/10. Nordvestover kryssende gnr./bnr. 30/119 til; **26:** Sørleg hjørne på gnr./bnr. 30/62. Nordvestover langs sørvestlig grense på gnr./bnr. 30/62, kryssende gnr./bnr. 30/4 og til; **27:** ca. 10 meter sør for sørleg hjørne på gnr./bnr. 30/134. Mot nordvest langs dreneringsgrøft ca. 10 meter sørvest av gnr./bnr. 30/134-8 frem til; **28:** Punkt 13 m vestsørvest for det sørvestligste hjørnet på eiendom gnr./bnr. 30/138. Nordøstover mot Amtmannsnes i omtrent rett linje til; **29:** Punkt der gnr./bnr. 30/30 møter 30/52 og 30/85. Mot vest langs eiendomsgrensen til gnr./bnr. 30/30 til; **30:** Nordvestligste hjørne av eiendom gnr./bnr. 30/30. Sørvestover langs kysten frem til; **1:** (Start) Skjåbukta, nordøstlige hjørne av gnr./bnr. 30/6.

Avgrensningen av fredningsområdet er markert på kartet nedenfor.

Følgende automatisk fredete kulturminner er registrert innenfor det foreslåtte fredningsområdet, jf. kulturminnedatabasen «Askeladden»

Bosetning-aktivitetsområdene med ID 74212, 67585, 37590, 170163, 111002, 57436, 112535, 112537, 112538, 18044, 18056, 68310, 112422, 112461, 112463, 112464, 112465, 112466, 112579, 112589, 37611, 74219, 110899, 110907, 120888, 150198, 169958, 169959, 169960. Funnsted ID 112586, Torvproduksjon ID 112577, Bergkunst ID 112590, Rituell-kultisk lokalitet ID 74213.

Fredningsformål

Formålet med fredningen er å sikre de automatisk fredete kulturminnene som del av det landskapet de ligger i, som kilde til kunnskap og opplevelse, samtidig som deres vitenskapelige kildeverdi sikres for fremtiden.

Fredningsbestemmelser

Fredningsbestemmelsene er utformet i samsvar med fredningens formål og gjelder i tillegg til reglene i kulturminneloven og forskrift av 9. februar 1979 om faglig ansvarsfordeling mv. etter kulturminneloven (ansvarsforskriften).

I

Innenfor fredningsområdet må det ikke uten særskilt tillatelse fra forvaltningsmyndigheten settes i gang tiltak eller virksomhet som kan forandre områdets karakter eller på annen måte motvirke formålet med fredningen. Dette gjelder alle former for utbygging, industriell utnyttelse, herunder uttak eller påføring av masser, fjerning av løsmasser, planering, nydyrking, grøfting, anleggelse eller utvidelse av veier, parkeringsplasser eller stier, enhver form for beskadigelse på berg og vegetasjon, motorisert ferdsel, oppsetting av campingvogner eller lagring av annet materiell, oppsetting av gjerder, snauhogst, endring av beplantning, landbruksaktivitet og andre landskapsinngrep, samt fradeling eller bortfeste av grunn til slik virksomhet. Ildsteder/bål skal ikke anlegges utenom faste anviste plasser. Denne opplistingen er ikke uttømmende.

Fredningen er ikke til hinder for:

1. Ikke-motorisert ferdsel i området, som så langt mulig skal søkes ledet langs bestemte ruter og stier.
2. Drift og vedlikehold som tidligere av Telenor Norges eksisterende installasjoner i området. Dette gjelder for eksempel vedlikehold av hus og stolper/master, skogrydding, samt utvidelser av radiolinjespeil, og luft- og jordkabler. Ferdsel i forbindelse med dette må skje på eksisterende veier.
3. Dokumentasjon, konservering og vitenskapelig arbeid med kulturminner innenfor området, utført av rette forvaltningsmyndighet.
4. Periodiske skjøtsels- og vedlikeholdstiltak av eksisterende løyper, veier, lysanlegg og stikkrenner, omlegging av lysløype, samt andre tiltak utført i tråd med utarbeidet forvaltningsplan for det fredete området.
5. Riving eller fjerning av installasjoner som ikke har kulturhistorisk verdi som en del av kulturmiljøet, eller som kan virke skjjemmende på helheten, etter søknad til rette forvaltningsmyndighet.
6. Tilbakeføringer eller tiltak som er i samsvar med fredningsformålet og som kan forbedre områdets karakter, kan tillates etter søknad til rette forvaltningsmyndighet.
7. Skjøtsel og beiting som bidrar til å holde kulturlandskapet i stand så fremt områdets karakter ikke endres eller tiltaket har negative konsekvenser for de automatisk fredete kulturminnene i området.

8. Oppkjøring av skiløyper som tidligere.
9. Tiltak og ferdsel i forbindelse med ambulanse-, rednings-, politi-, brannvern- og oppsynsvirksomhet.

II

Forvaltningsplan

Finnmark fylkeskommune skal i samarbeid med Alta kommune utarbeide en forvaltningsplan for fredningsområdet innen tre år etter vedtatt områdefredning. Forvaltningsplanen skal forelegges Riksantikvaren for å sikre at innholdet ivaretar formålet med fredningen. Forvaltningsplanen rulleres ved behov. Rullering initieres i samråd mellom kulturminnemyndigheten og Alta kommune.

Følger av fredningen/dispensasjon

Fredningen medfører at det må søkes om tillatelse/ dispensasjon for å sette i gang alle typer tiltak som går utover periodisk skjøtsel/ vedlikehold, jf. kulturminneloven § 19 tredje ledd. Oppstår det tvil om hva som ansees som periodisk skjøtsel/ vedlikehold, skal rette forvaltningsmyndighet kontaktes.

I medhold av kulturminneloven § 19 tredje ledd kan departementet i særlige tilfeller gi dispensasjon fra fredningen og fredningsbestemmelsene for tiltak som ikke medfører vesentlige inngrep i det fredete området. I henhold til ansvarsforskriften § 12 nr. 2 er dispensasjonsmyndigheten delegert til fylkeskommunen/Sametinget med Riksantikvaren som klageinstans. Søknad om dispensasjon sendes Finnmark fylkeskommune i god tid før tiltaket er tenkt påbegynt. Finnmark fylkeskommune kan sette vilkår for en eventuell tillatelse.

Eierne og allmennheten kan bruke området som tidligere når dette er i samsvar med fredningen og fredningsbestemmelsene.

Automatisk fredete kulturminner

Når det gjelder behandlingen av de automatisk fredete kulturminnene innenfor områdefredningen vises det til kulturminneloven §§ 3, 4, 6, 8, 9, 10 og 11, ansvarsforskriften og fredningsbestemmelsene ovenfor.

Riksantikvarens myndighet

Det følger av kulturminneloven § 19 at departementet kan frede et område rundt et fredet kulturminne så langt det er nødvendig for å bevare virkningen av kulturminnet i miljøet eller for å beskytte vitenskapelige interesser som knytter seg til det. Myndigheten til å fatte vedtak om fredning og forby eller på annen måte regulere enhver virksomhet og ferdsel i fredningsområdet som er egnet til å motvirke formålet med fredningen, er delegert fra Klima- og miljødepartementet til Riksantikvaren, jf. ansvarsforskriften § 12 nr. 1.

Beskrivelse av kulturminnene

De første steinalderboplassene på Komsa ble registrert av arkeologen Anders Nummedal i 1925. Senere undersøkelser har bidratt til nye funn. Området representerer i dag et sammenhengende forhistorisk bosetningsområde med boplasser fra eldre steinalder, yngre steinalder og tidlig metalltid. De fleste av de kjente lokalitetene ligger på øst og vestsiden av Komsa og har fått

navn som viser til lokale stedsnavn som Bukta, Stenseng og Tollevik. Området er ikke totalregistrert og det er et høyt potensiale for ytterligere funn av boplasser.

Bosetningen representerer en periode på 10 000 år og de eldste boplassene er tatt i bruk like etter isavsmeltingen og kobles til tidlig pionerbosetning. Boplassene ligger på datidens fremstikkende nes, i lune vik og bukter. De representerer spor etter fangstkulturer som levde innenfor datidens rike maritime miljø med fisk, sjøfugl, sel og hval som viktige ressurser. Alle boplassene oppfattes å være strandbundne, og ligger fra 70- 15 m.o.h. i dag.

I hovedsak dreier det seg om åpne boplasser, men det er også registrert boplasser som har synlige hustuffer.

Helleristningene og de øvrige kulturminnene på Amtmannsnes som ligger nord for Komsa må sees i sammenheng med bosetningskontinuiteten på Komsa, og må betraktes som del av et større forhistorisk-kronologisk bilde. Den registrerte bergkunsten innenfor områdefredningen inngår i den samme kulturhistoriske konteksten som verdensarven Bergkunsten i Alta. Bergkunsten oppfattes å være et uttrykk for fortidige mennesker sin oppfatning av verden og deres plass i denne, og fungerer som et viktig supplement til de øvrige kulturminnene.

Forholdet mellom landheving, landskapsformer og bosetning gir Komsa en særlig verdi i forsknings- og formidlingssammenheng. Etter isavsmeltingen var Komsa en øy, men blir som følge av landhevingen etter hvert landfast. Da det lokale naturlandskapet utgjør en viktig bestanddel av det omtalte kulturmiljøet, er det nødvendig å sikre et varig vern for ikke bare de automatisk fredete kulturminnene, men også for den landskapsmessige konteksten disse kulturminnene befinner seg i. Dette inkluderer Komsafjellet, strandterrasser, nes, bukter, steiner, utsiktspunkter, bergknauser og alle andre landskapsformer som er relevante i forhold til vår forståelse av det forhistoriske mennesket på Komsa.

Kulturminnene på Komsa er i dag sterkt truet grunnet ulike typer aktivitet. Tråkk, sykling og ferdsel med biler og andre motoriserte kjøretøy sliter på vegetasjonen slik at åpne boplasser blir eksponert. Ubetenksomme interesserte plukker med seg avslag og redskaper. Bålbrenning innenfor området skader kulturminnene. Også utbyggingsinteresser truer bevaringen av kulturminnene og vil kunne medføre direkte inngrep i eller utilbørlig skjemming av disse.

Nærmere beskrivelse av kulturminnene og topografien i de ulike områdene finnes i dokumentasjonsvedlegget.

Eiendomsforhold og reguleringsmessig status

Det er følgende grunneiere i området (jf. matrikkelen pr. 16.08.2017) :

27/54, 27/568, 29/69, 29/184, 29/194, 29/297, 30/4, 30/12, 30/26, 30/30, 30/119, 31/3, 31/602: Alta kommune.

27/1, 29/1, 31/1: Finnmarkseiendommen.

27/312: Inger Marie Gundersen, Edith Helene Hammari, Jan Einar Melbye (D)¹, Reidun Irene Hammari, Liv Helen Wegner, Torild Aud Flåtan (D), Helge Melby, Anni Gerd Vaage.

29/1/121: Finnmarkseiendommen, aktuell fester Televerket.

29/1/198: Finnmarkseiendommen, aktuell fester Alta nærradioforening.

29/1/200: Finnmarkseiendommen, aktuell fester Alta kommune.

¹ Avdøde eiere registrert i matrikkelen er markert med (D).

30/2: Hildegard A. Lindbæk, Wenche Strifeldt, Gerhardt F. Strifeldt, Gunnar Fredrik Strifeldt (D), Klaus Anton Strifeldt, Connie Rigmor Strifeldt, Bjørg Lene Aasfeldt, Ruth Hansine Gustavsen (D), Kenneth Walter Strifeldt, Emil Jafet Thomassen, Gunn Tove Strifeldt, Bengt Rune Strifeldt, Sofie Sundsfjord (D), Hans Johan Strifeldt (D), Sissel Katrine Strifeldt, Ester Nyvoll (D), Sigvart J. Strifeldt (D), Henry Olaf Strifeldt (D), Svanhild W. B. Stavem, Ester Renate Strifeldt, Alfhild Fredrikke Tubez (D), Åsta O. Strifeldt (D), Werner Andre Strifeldt, May Johanne Strifeldt, Karl Viktor Strifeldt, Nanna Hamre (D), Nils Henriksen, Unni Strifeldt.

30/6: Rigmor Anne Gramnæs, Georg Olsen (D), Ingvald Marselius Olsen (D), Irene Isaksen, Ruth Marie Steinseth, Signe Othelie Johansen (D), Hanne Lillian Jacobsen, Ågot Marianne Andersen (D), Nikoline Amalie E. Suhr, Katrine Jacobsen, Alf Reidar Jacobsen.

31/513: Circle K Norge AS.

31/587: Johansen Eiendom.

31/536: Reidun Birgitte Bergstrøm.

31/375: Magnar Jessen.

31/1/5: Finnmarkseiendommen, fester Circle K Norge AS.

Innenfor fredningsgrensen er hele området avsatt til fremtidig båndlegging etter kulturminneloven i kommuneplanens arealdel. Deler av området er i tillegg avsatt til grønnstruktur og friområde. Et begrenset område rundt trykkbassenget på Lille Komsa er i tillegg avsatt til tjenesteyting. Et begrenset område på Amtmannsnes er i kommuneplanens arealdel i tillegg til båndlegging avsatt til boligbebyggelse med detaljeringszone, der reguleringsplan fortsatt skal gjelde. I reguleringsplanen er området avsatt til offentlig friområde. Det er også et begrenset område innenfor fredningsgrensen som er regulert til bevaringsområde i reguleringsplan.

Bakgrunn for fredningen

Alta har vokst kraftig siden de første boplassene ved Komsa ble oppdaget, og Komsa er med sin attraktive beliggenhet under utbyggingspress. Det har tidligere vært fremmet reguleringsplaner innenfor fredningsområdet, for eksempel på Stenseng, som Finnmark fylkeskommune har reist innsigelse til på grunn av automatisk fredete kulturminner. Det er gitt dispensasjon til byggetiltak for automatisk fredete lokaliteter ved Tollevikbergan, og områder ved Lille Komsa ble i 2003 tatt ut av forslaget til områdefredning på grunn av boligutbygging. Komsa er også et svært populært turområde, som har resultert i et intrikat system av stier og stor slitasje på vegetasjonen. Utbygging og slitasje har ført til at automatisk fredete kulturminner har blitt fjernet, og andre står i fare for å bli ødelagt. Det uforstyrrede landskapet som omgir de automatisk fredete kulturminnene og gir dem mening har stadig blitt mindre. Turgåere som plukker med seg gjenstander, slitasje og utbygging truer på hver sin måte de sårbare kulturminnenes videre eksistens. Områdefredningen ble påbegynt i 2003, men prosessen ble den gang ikke fullført. Ytterligere utbyggingspress på områdene i Komsa nødvendiggjorde oppstart av en ny fredningsprosess i 2013.

Brukerinteresser

Fremtidig bruk av området må være i samsvar med formålet og bestemmelsene i fredningsvedtaket. Det skal som en del av arbeidet med forvaltningsplan for området utarbeides retningslinjer for drift og vedlikehold av det eksisterende løypenettet, turstier og tilrettelegging/skilting, samt for skjøtsel av natur- og kulturminner.

Friluftsliv

Området er et attraktivt friluftsområde og har flere merkede og umerkede turstier og lysløype som brukes av både lokalbefolkningen og besøkende. Bruk av området vil kunne fortsette som i dag så lenge den foregår i samsvar med fredningsbestemmelsene.

Skole

Komsa skole bruker nærområdene rundt Komsa flittig i undervisningssammenheng. Skolen vil kunne bruke området på samme måte som tidligere så lenge bruken foregår i samsvar med fredningsbestemmelsene.

Forholdet til annen lovgivning

Lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldsloven). Trådte i kraft 1.07.2009

I henhold til Naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, og det skal fremgå av beslutningen hvordan disse prinsippene er tatt hensyn til og vektlagt i vurderingen av saken.

Ifølge Miljødirektoratets *Naturbase* er det om våren et leveområde for oter på nordvestsiden av Komsafjellet. Forekomsten er vurdert som viktig og har rødlistestatus VU, som vil si sårbar. Kategorien brukes om arter som er truet og har 10 % risiko for å dø ut innen 100 år.

I *Artsdatabanken* er det registrert en rekke lav-, bær-, sopp-, sommerfugl-, plante- og fuglearter innenfor det fredete området, blant annet fiskemåke som er definert som nær truet, et begrep som brukes om hensynskrevende arter som ikke tilhører kategoriene CR, EN eller VU, men som på grunn av tilbakegang krever spesielle hensyn og tiltak. I Norge har disse artene 5 % sannsynlighet for å dø ut innen 100 år.

Fredningen begrenser mulighetene til å gjøre vesentlige inngrep i området og det vurderes som lite sannsynlig at områdefredningen vil føre til negativ utvikling for arter og biotoper innenfor området.

Lov om friluftslivet (friluftsløven)

Områdefredningen er ikke til hinder for muligheten til å utøve friluftsliv som en helsefremmende, trivselsskapende og miljøvennlig fritidsaktivitet. Derimot er områdefredningen med på å verne mot omdisponering av friluftsområder og grønnstruktur til utbyggingsformål. Områdefredningen bidrar derfor positivt til å nå den nasjonale målsettingen om å ivareta og utvikle store friluftsområder som grenser til byer og tettsteder.

Redegjørelse for saksgangen

Proessen med områdefredningen av Komsa ble startet av Finnmark fylkeskommune i 2003. Det ble utført befaringer som forberedelse til en avgrensning av fredningsområdet, og avholdt et informasjonsmøte der det møtte 5 personer. Gjennom denne prosessen ble området sør for lille Komsa og i Tollevika tatt ut av fredningsforslaget etter ønske fra kommunen, som hadde behov for områder til boligformål. Et område på Tollevikbergan ble arkeologisk undersøkt i 2004-2006 (Askeladden ID-nr. 151003) i forbindelse med en dispensasjon fra automatisk fredning for utbyggingsformål. Prosessen med områdefredningen stagnerte og ble forsøkt videreført i 2009, men man kom heller ikke da så langt at forslag til fredning ble sendt på

høring. Området ble isteden regulert til hensynssone i Alta kommunes arealplan fra 2010 i påvente av en fremtidig fredningssak.

Finnmark fylkeskommune varslet oppstart av områdefredning etter kulturminneloven § 19 til berørte parter i brev av 9. april 2013. Fredningsvarselet ble kunngjort i to aviser, *Altaposten* og *Finnmark Dagblad*, 23. april 2013. I tillegg ble kunngjøringen offentliggjort på fylkeskommunens nettsider. Det ble avholdt møte med administrasjonen i Alta kommune for å orientere om bakgrunnen for fredningen og for å diskutere avgrensningen av fredningsområdet. Høringsfristen ble satt til 24. mai 2013, men ble utvidet til 12. juni 2013 etter forespørsel fra Alta kommune. Det kom inn merknader til varsel om fredning fra Statens vegvesen (14. mai 2013), grunneiere (15. og 17. mai 2013), Johansen Eiendom (22. mai 2013), Studentsamskipnaden i Finnmark (27. mai 2013), Telenor Norge (27. mai 2013) og Alta kommune (14. juni 2013). Merknadene konsentrerte seg om ønsker om utnyttelse og reduksjon av det foreslåtte fredningsområdet. Det ble opprettet en arbeidsgruppe med representanter fra Alta kommune (plan, kultur, miljø, park og idrett), Alta IF, Alta og omegn turlag, Alta museum, nå Verdensarvsenter for bergkunst, Midtbakken Grendelag og Finnmark fylkeskommune. Arbeidsgruppen avholdt møte 21. juni 2013, der det kom frem nyttige merknader om bruken og forvaltningen av området, samt innspill til bestemmelser. Det ble holdt møte med Komsa skole for orientering om fredningsprosessen og befaring av områdene som skolen benytter. Det ble utført befaringer for å vurdere justeringer av områdeavgrensningen. Den 5. september 2013 ble det holdt et orienteringsmøte for planutvalget i Alta kommune om bakgrunnen for og formålet med fredningen, samt status for prosessen. I denne forbindelse kom det nye innspill fra politikerne med tanke på justering av fredningsgrensen på Komsaflata. Endringene ble vurdert og et nytt møte med kommunen ble holdt 21. oktober 2013, hvor prosessen ble diskutert. Den 30. april 2014 ble det sendt forespørsel om befaring til grunneiere på gnr./bnr. 31/536 og gnr./bnr. 31/587 på bakgrunn i ønsker om dette i deres innspill til fredningssaken. Møte med grunneierne på gnr./bnr. 31/536 ble avholdt 11. juni 2014.

På bakgrunn av forespørselen om justering av den foreslåtte fredningsgrensen på Komsaflata var Riksantikvaren på befaring i området 12. august 2014. Finnmark fylkeskommune utformet deretter et fredningsforslag, som 21. januar 2015 ble kunngjort i *Norsk Lysingsblad*. I avisene *Altaposten* og *Finnmark Dagblad* kunngjorde Finnmark fylkeskommune 23. januar 2015 at fredningsforslaget med bestemmelser, kart og dokumentasjonsvedlegg var lagt ut til offentlig ettersyn hos Alta kommune, i fylkeskommunens sentraladministrasjon i Vadsø og på fylkeskommunens nettsider, www.ffk.no, jf. kulturminneloven § 22 nr. 2 første ledd. Fredningsforslaget ble også sendt til berørte grunneiere, institusjoner, lag og velforeninger som var relevante høringsparter. Høringsfristen var satt til 7 uker, men Alta kommune fikk utsatt frist til 31. mars 2015. Det kom inn 4 merknader til høringen fra grunneier av gnr./bnr. 28/228 (12. februar 2015), Midtbakken Grendelag (4. mars 2015), Finnmarkseiendommen (9. mars 2015) og Alta kommune (30. mars 2015).

Fredningsforslaget med refererte og kommenterte uttalelser etter høring ble i samsvar med kulturminneloven § 22 nr. 3 oversendt Alta kommune til politisk behandling 11. mai 2015, og ble behandlet i kommunestyret 2. februar 2016. Kommunestyret godkjenner her områdefredningen av Komsa under forutsetning av at Alta kommune skal bidra i utarbeidelsen av og godkjenne forvaltningsplanen, samt at det må stilles til veie statlige midler for finansiering av tiltak i forvaltningsplanen.

Sluttbehandlingen av fredningssaken har dessverre blitt forsinket på grunn av en ubesatt stilling i Finnmark fylkeskommune. Avslutning av igangsatte fredninger ble av Riksantikvaren utpekt som en prioritert oppgave for kulturminneforvaltningen for 2017. I avslutningsfasen ble

det av fylkeskommunen oppdaget en uoverensstemmelse mellom kart og tekst i den versjonen av fredningsforslaget som ble sendt til politisk behandling. Eiendommen gnr./bnr. 30/30 på Amtmannsnes var inkludert i fredningsområdet på alle kart, men utelatt i teksten. Dette ble presisert i brev til Alta kommune 11. mai 2017. Kommunen kommenterte i brev av 12. mai 2017 at de ikke har merknader til de skisserte endringene i teksten. Det endelige fredningsforslaget ble korrigert slik at det er samsvar mellom kart og tekst. Siden fredningsforslaget var til offentlig høring i 2015 har det tilkommet nye eiere på 12 av de berørte eiendommene. Fredningsforslag og dokumentasjonsvedlegg ble sendt på en begrenset høring til disse nye eierne i forsendelse av 16. mai 2017 med 3 ukers frist for uttalelse. Etter at fristen var ute ble samtlige eiere det var mulig å oppdrive telefonnummer til, kontaktet pr. telefon. Ingen av disse hadde merknader til fredningsforslaget. Fire av de nye eierne ga i ettertid tilbakemeldinger pr. e-post om at de ikke hadde ytterligere kommentarer til orienteringen (to eiere av gnr./bnr. 31/390, eier av gnr./bnr. 27/710 og eier av gnr./bnr. 27/815).

Finnmark fylkeskommune oversendte i forsendelse til Riksantikvaren av 30. juni 2017 sitt endelige forslag til vedtak om områdefredning av Komsa.

Høringsuttalelser i forbindelse med varsel om oppstart

I det følgende behandles høringsuttalelsene til varsel om oppstart og offentlig ettersyn, med Finnmark fylkeskommunes kommentarer under hvert innspill.

Grunneiere av gnr./bnr. 31/771, 31/586 og 31/536 på Stenseng

Eiere av overnevnte eiendommer protesterer mot at deres eiendommer blir omfattet av områdefredningen. Tidligere har eiendommene blitt brukt til gårdsbruk, dyrket mark og til å tørke klippfisk. Eierne skriver at de ikke forstår hvorfor deres eiendom skal være omfattet av fredningen, senest i 2007 fikk de politisk støtte i Alta kommune for oppstart av en privat reguleringsplan.

Kommentar:

Arkeologiske funn er tilstede i eller under tidligere kultivert jord selv om det har vært drevet jordbruk i området. Finnmark fylkeskommune ble 2. mai 2007 underrettet om at søknad om privat reguleringsplan ble enstemmig vedtatt av Alta kommunestyre 26. mars 2007. I sitt saksfremlegg til kommunestyret skrev administrasjonen ved plan- og utviklingssektoren i Alta kommune: «Med bakgrunn i ovenstående anbefaler administrasjonen ikke at det igangsettes privat planarbeid med sikte på å omregulere Gnr. 31 Bnr. 536, 587 til boligformål». Finnmark fylkeskommune gikk 23. mai 2007 imot søknad om tillatelse til privat reguleringsplan i området. Søknaden fra planstiller ble revidert og Finnmark fylkeskommune gikk 7. september 2007 imot også ny revidert søknad. Det ble etter klage fra planstiller foretatt en befaring i 2008 der det ble gjort funn av en automatisk fredet steinalderboplass ID 120888. I uttalelsen til kommuneplanens arealdel for Alta kommune reiste Finnmark fylkeskommune 26. november 2010 innsigelse mot areal satt av til fremtidig boligbebyggelse på Stenseng, med følgende begrunnelse: «På Stenseng er det satt av et område til fremtidig boligbebyggelse, som kommer i konflikt med automatisk fredete kulturminner og forslag til fredning av Komsa. Kulturminnene ved Stenseng er en viktig del av fredningen av Komsa. Finnmark fylkeskommune har tidligere gått imot at det utarbeides reguleringsplan for det aktuelle området, og vi gjør de samme vurderingene i forhold til denne planen». Alta kommune etterkom Finnmark fylkeskommunes innsigelse til de deler av Stenseng som ligger innenfor forslaget til områdefredning. Forholdene på Stenseng har ikke endret seg og fylkeskommunen vurderer områdene rundt kulturminnene på Stenseng som essensielle for områdefredningen.

I innspill fra grunneiere av gnr./bnr. 31/771, 31/586 og 31/536 på Stenseng, heretter «innspill fra grunneier», er det foreslått en nedjustering av fredningsområdet som anslås til 2 % av totalområdet.

Kommentar:

Det er registrert et automatisk fredet kulturminne med ID 120888 på den delen av området som ønskes tatt ut av fredningen gjennom den foreslåtte justeringen. ID 120888 er automatisk fredet etter kulturminneloven uavhengig av områdefredningen. Den tidligere foreslåtte områdefredningen omfattet deler av bnr. 586 og 771 fordi området rundt det automatisk fredete kulturminnet er med på å bevare virkningen av kulturminnet i miljøet. Formålet med en områdefredning etter kulturminneloven § 19 er å frede et så stort område rundt et fredet kulturminne som er nødvendig for å bevare virkningen av kulturminnet i miljøet, og for å beskytte vitenskapelige interesser knyttet til det. Den tidligere behandlingen av ulike prosesser i området viser at kulturminneforvaltningen ikke ønsker utbygging i nærheten av automatisk fredete kulturminner i Stenseng-området fordi dette vil medføre utilbørlig skjemming av automatisk fredete kulturminner, noe som er forbudt etter kulturminneloven § 3. Fylkeskommunen justerte likevel fredningsgrensen slik at bnr. 586 og 771 ikke lenger omfattes av områdefredningen, da det ikke er registrert automatisk fredete kulturminner på disse eiendommene.

I innspillet fra grunneiere stilles det spørsmål ved hva fredningsprosessen så langt har ført til. De kan ikke se at noen av innsigelsene er tatt til følge.

Kommentar:

Finnmark fylkeskommune startet fredningsprosessen i 2003. I oppstartsfasen ble ikke alle grunneiere direkte varslet og fredningsprosessen ble stanset. Nytt varsel om oppstart av fredningsprosessen ble sendt 9. april 2013. En fredningsprosess etter kulturminneloven § 19 følger saksbehandlingsreglene i lovens § 22, hvor utgangspunktet er at alle grunneiere og rettighetshavere skal ha muligheten til å uttale seg før et endelig forslag om fredning utformes og sendes på høring. Innspillene som innkom i forbindelse med varsel om oppstart ble vurdert og innlemmet i høringen.

Grunneier ønsker mer engasjement fra fylkespolitikere og Universitetet i Tromsø.

Kommentar:

Finnmark fylkeskommune er sektormyndighet når det gjelder kulturminneloven og har ansvaret for utarbeidelsen av fredningsforslag. Dette er en administrativ oppgave i Plan- og kulturavdelingen og blir ikke behandlet av Fylkestinget. Universitetet i Tromsø har mulighet til å komme med innspill i saken.

Innspillet fra grunneier viser til en utskrift fra Askeladden som dokumenterer at funnene til Anders Nummedal er gjort i nærheten, men ikke på deres eiendommer.

Kommentar:

Den aktuelle utskriften fra Askeladden viser ikke ID 120888 som ligger på gnr./bnr. 31/536 og 31/587. Det står ikke dato på kartet fra Askeladden, men dette er trolig datert før registreringen

og kartfestingen av steinalderboplassen ID 120888, som ble utført i 2008. Bosetningsspor ble påvist gjennom flere prøvestikk i form av trekull, kokstein, avslag fra redskapsproduksjon og en skrape i kvartsitt. Det ble konkludert med følgende etter befaringen: «*Det er av særlig stor betydning at området forvaltes som en helhet og inngår i fredningsområdet for Komsa, da forskningspotensialet her må anses som meget stort*». Det er beklagelig at denne informasjonen med kart og befaringsrapport ikke har nådd frem til grunneier.

Johansen Eiendom, eier av gnr./bnr. 31/587 på Stenseng

Johansen Eiendom fremmer klage på oppstart av områdefredningen. Slik forslaget er utformet omfatter det alt av eiendom som ikke er bebygd.

Kommentar:

Varsel om oppstart av områdefredning omfatter hele bnr. 587 fordi det på eiendommen er registrert et automatisk fredet kulturminne. Det er ønskelig å frede et område rundt det fredete kulturminnet for å bevare virkningen av kulturminnet i miljøet, og for å beskytte vitenskapelige interesser som knytter seg til det.

Johansen Eiendom henviser til at eiendommen i generasjoner har vært i bruk til jordbruksformål og at det anses klart at det «*ikke på selve eiendommene finnes kulturminner som ikke for lengst er borte*».

Kommentar:

Arkeologiske funn er tilstede i eller under tidligere kultivert jord selv om det har vært drevet jordbruk i området. For eksempel ble det først i 2008 gjort funn av steinalderboplassen ID 120888, som delvis ligger på gnr./bnr. 31/587. Se kommentar angående lokaliteten i teksten over.

Johansen Eiendom kommenterer i sitt innspill at fredning av eiendommene i betydelig grad vil redusere mulighet for bruk av eiendommene innenfor formålet med LNF status, for eksempel opparbeiding av opprinnelig slåttemark, dyrking av grønnsaker og bær, etablering av gartneri, m.m.

Kommentar:

Deler av eiendommen er automatisk fredet og bestemmelsene i kulturminneloven § 3 er derfor gjeldende uavhengig av områdefredningen. En områdefredning etter kulturminneloven § 19 skal ikke være til hinder for bruk av eiendommen. Området utenfor den automatiske fredningen kan benyttes som i dag. Fylkeskommunen kan etter søknad i særlige tilfeller vurdere å gi dispensasjon fra vedtaket om fredning og fredningsbestemmelser for tiltak som ikke medfører vesentlige inngrep i det fredete området, for eksempel dyrkning med pløyerestriksjoner innenfor konkrete eiendommer hvor det tidligere har vært drevet jordbruk.

Johansen Eiendom AS mener sentralt beliggende områder med LNF-formål må ansees verdifullt og derfor krever tungtveiende grunner før fredning iverksettes. De kan ikke se at fredning av eiendommene er nødvendig for å ivareta de formål områdefredningen skal oppfylle.

Kommentar:

Det er påvist automatisk fredete kulturminner på deler av eiendommen. De er ansett som svært verdifulle og er automatisk fredet etter kulturminneloven. I lovens formålparagraf § 1 heter det: «Kulturminner og kulturmiljøer med deres egenart og variasjon skal vernes både som del av vår kulturarv og identitet og som ledd i en helhetlig miljø- og ressursforvaltning. Det er et nasjonalt ansvar å ivareta disse ressurser som vitenskapelig kildemateriale og som varig grunnlag for nålevende og fremtidige generasjoners opplevelse, selvfølgelig, trivsel og virksomhet». Automatisk fredete kulturminner på eiendommen og områdets internasjonale plass i arkeologiens historie vurderes som tungtveiende grunner for fredning. Finnmark fylkeskommune registrerer at det er press på arealer til utbygging i Alta kommune, og særlig i områdene rundt Komsa. For å sikre at byutvikling ikke forringer automatisk fredete kulturminner i Komsa-området, virkningen av kulturminnene i miljøet og vitenskapelige interesser som knytter seg til dem, anser Finnmark fylkeskommune en områdefredning av Komsa med nærområder som nødvendig.

Johansen Eiendom AS mener at den topografiske utformingen av området fra Fjellveien og ned til sjøen taler sterkt for at grensen for områdefredning bør trekkes betydelig lengre opp og i alle fall ikke strekkes lengre mot sjøen enn øvre grense av gnr. 31.

Kommentar:

Det automatisk fredete kulturminnet på gnr./bnr. 31/536 og 31/587 er en viktig årsak til forslaget om områdefredning. Lokaliteten er automatisk fredet uavhengig av områdefredningen og å trekke områdefredningsgrensen opp til øvre grense av gnr. 31 vil ikke forandre kulturminnemyndighetens vurdering av områdets kulturminnefaglige verdi.

Johansen Eiendom kan ikke se at det er vanlig at områder preget av inngrep i moderne tid inngår i områdefredning.

Kommentar:

Finnmark fylkeskommune er av den oppfatning at Stenseng fortsatt innehar mye av sitt karakteristiske forhistoriske landskap med bergknauser, klipper og strandvoller. Jordbruksaktivitet har omroket det øverste matjordlaget, men til tross for dette har området store vitenskapelige interesser og fremtidig forskningspotensiale. Områdene rundt Komsa ble brukt under 2. verdenskrig, noe som også har satt spor i terrenget. Likevel er det i området rundt Komsa en mengde automatisk fredete kulturminner. Dersom man skal ta ut alle områder som er påvirket i nyere tid fra områdefredningen, fjernes mange områder med registrerte automatisk fredete kulturminner, som er grunnlaget for forslaget om områdefredning. Utfordringen rundt Komsa er at mange av de automatisk fredete kulturminnene ligger helt i randsonen av den foreslåtte fredningsgrensen og tett inntil bebyggelse.

Johansen Eiendom AS uttaler at fredningsforslaget i ethvert tilfelle er så omfattende at saksbehandlingen forut for vedtak er kritikkverdig. Så vidt det kjennes til er det ikke orientert om forslaget utover brevet av 9. april 2013. I det minste burde det vært innkalt til møte og befaring med både Alta kommune og grunneiere.

Kommentar:

Saksbehandlingen i fredningssaken følger kulturminneloven § 22. Det er varslet oppstart av områdefredning, som ble kunngjort både i Altaposten og Finnmark Dagblad. Grunneiere og rettighetshavere er underrettet om oppstart per brev. Det ble avholdt oppstartsmøte med Alta kommune 21. mai 2013. Prosessen med områdefredningen ble påbegynt i 2003 og omfattende befaringer har blitt utført i denne forbindelse, i forbindelse med forslaget om privat reguleringsplan på Stenseng i 2008 og gjennom arbeidet med kommuneplanens arealdel i 2010. Fylkeskommunen anser derfor grunneierne som tilstrekkelig informert. I ettertid har det vist seg at informasjon om det automatisk fredete kulturminnet på gnr./bnr. 31/536 og 31/587 med ID 120888 ikke har kommet frem til grunneierne. Dette er beklagelig.

Studentsamskipnaden i Finnmark

Studentsamskipnaden ønsker å utvide sitt tilbud til studenter og ber om at tilliggende areal til eiendommen 29/300 gjøres tilgjengelig for nye student- og elevboliger.

Kommentar:

Dette er også et ønske fra Alta kommune. Befaringer er gjort i området, og området sør for gnr./bnr. 29/300 er tatt ut av fredningsforslaget for å åpne opp for fremtidig bebyggelse. Fredningsgrensen er her trukket lenger vestover.

Statens vegvesen

Statens vegvesen ber om at fredningsgrensen trekkes 10 meter unna E6 ved Buktabakken og fv. 27 Bossekopveien, slik at det gis rom for å utbedre veiene i fremtiden.

Kommentar:

Fredningsgrensen langs fv. 27 Bossekopveien går 4 meter fra eksisterende gang og sykkelsti og 10 meter fra fv. 27 Bossekopveien. Ønsket om at fredningsgrensen trekkes 10 m unna fv. 27 Bossekopveien skulle dermed være ivaretatt. Grensen langs E6 Buktabakken går langs eiendomsgrensen til gnr./bnr. 31/1, som grenser mot 31/756. I kommuneplanens arealdel er dette området regulert til grønnstruktur. Ved fremtidige tiltak på veien vil det kunne søkes dispensasjon fra områdefredningen. Utvidelse av veiformål i dette området vil kreve undersøkelser etter kulturminneloven § 9. Siden tiltaket tosidig gang- og sykkelvei er beskrevet som et fremtidig tiltak, og området ikke er avsatt til veiformål i kommuneplanen, opprettholdes den foreslåtte fredningsgrensen her. Det åpnes imidlertid for at det ved en konkret plan for utbedring av veien kan søkes dispensasjon.

Grunneier av gnr./bnr. 27/312

Grunneier ønsker at Finnmark fylkeskommune og Alta kommune, som ønsker å ta vare på de automatisk fredete kulturminnene, kjøper området av grunneier. I telefonsamtale med fylkeskommunens saksbehandler, har grunneier også uttrykt at hun er imot at eiendommen blir tatt med i fredningsforslaget.

Kommentar:

Fredning er et lovlig offentlig myndighetsinngrep, og lovlige myndighetsinngrep utløser som hovedregel ikke krav på erstatning. Unntak er tilfeller hvor fredning innebærer vesentlige inngrep i eierrådigheten, eller virker urimelig, særlig knyttet til utøvelse av næring. Den aktuelle områdefredningen vil ikke være til hinder for eksisterende bruk av området, det vil si at eiendommen kan benyttes som før. Eiendommen er i kommuneplanen

avsatt til grønnstruktur og områdefredningen innebærer ingen restriksjoner hverken for kommuneplanens formål eller dens underformål. Fylkeskommunen har ingen opplysninger som tilsier at grunneier driver næringsvirksomhet eller annen drift på eiendommen som må opphøre som følge av fredningen, og som dermed resulterer i tapte inntekter.

Telenor Norge

Telenor melder behov for fortsatt drift og vedlikehold av eksisterende installasjoner i området, blant annet vedlikehold av bygninger og master, utvidelser av radiolinjespeil og luft- og jordkabler, samt skogrydding, og fortsatt tillatelse til motorisert ferdsel med terrengkjøretøy (SUV firehjulstrekkere, ATV, 6-hjuling, snøscooter). Helikopter benyttes for frakt av tyngre utstyr og i forbindelse med montering/demontering av master, antenner og radiolinjespeil.

Kommentar:

Områdefredningen er ikke til hinder for bruk av området. Området kan benyttes som før. Riving eller fjerning av bygninger og anlegg som ikke har kulturhistorisk verdi som en del av kulturmiljøet, eller som kan virke skjemmende på helheten, kan tillates etter søknad, se fredningsbestemmelsene pkt. I nr. 2. Vedlikehold av eksisterende anleggsmasse og utskifting med tilsvarende er uproblematisk. Dersom det ved skogrydding er behov for markinngrep må undersøkelser etter kulturminneloven § 9 utføres. Ved motorisert ferdsel i området forventes det klarering i henhold til motorferdselloven og at ferdselen ikke skader automatisk fredete kulturminner.

Alta kommune

Alta kommune har behandlet innspillet gjennom vedtak i planutvalget som hadde 3 merknader til oppstart av områdefredning:

1. Alta kommune ønsker områdefredningen betydelig redusert for Tollevikfjæra, områder omkring boligområdene på Amtmannsnes, områder i Bukta, Komsa Terrasse, rundt Lille Komsa og Komsa skole.

Kommentar:

Tollevikfjæra er avsatt til friområde i kommuneplanens arealdel og er et yndet friluftsmål for befolkningen i Alta. Tollevikfjæra utgjør et landskapsmessig bindeledd mellom områder med automatisk fredete kulturminner. Dersom dette området tas ut av områdefredningen, vil det avskjære områder med automatisk fredete kulturminner som er viktige i helhetsforståelsen av den fortidige bruken av landskapet. Finnmark fylkeskommune håper Alta kommune fortsatt vil prioritere Tollevikfjæra som friområde. Dette formålet er ikke i konflikt med områdefredning, og en opprettholdelse av fredningsgrensen her vil understreke at området er et ansett friområde. I fredningsprosessen som ble startet i 2003 ble store områder tatt ut av fredningsforslaget ved Tollevikbergan, og gjort om til boligbygging. Områder omkring boligområdene på Amtmannsnes som er foreslått områdefredet, er i kommuneplanens arealdel avsatt til offentlig friområde og grønnstruktur. Arealformålene er ikke i konflikt med områdefredning, og en opprettholdelse av grensen her vil understreke at området er et prioritert friområde. Kommunen har ytret ønske om å justere grensen for områdefredningen rundt boligene på Amtmannsnes slik at den ikke ligger helt inntil eiendomsgrensen, men ca. 10 meter fra. En slik justering er utført. Området i enden av Komsa Terrasse er i kommuneplanens arealdel avsatt til boligbebyggelse i tillegg til båndlegging i påvente av en områdefredning etter kulturminneloven. Disse to formålene er motstridende. Det har blitt foretatt befaringer for å vurdere om dette området kan tas ut av fredningsforslaget. Det ble ikke registrert automatisk

fredete kulturminner her, men området er imidlertid av en slik karakter at inngrep vil virke skjemmende for resten av landskapsområdet. Det ansees imidlertid som en feil at området er avsatt til begge formålene og området tas ut av fredningsforslaget med vilkår. Finnmark fylkeskommune vil at kommunen setter vilkår om påfylling og boligbygging med høyderestriksjoner, ikke høyere enn tilgrensende grunn og eksisterende boliger til dags dato. Det er også ønskelig at kommunen visualiserer en eventuell utbygging heri forhold til de automatisk fredete kulturminnene i området. Fylkeskommunen vil også anbefale kommunen å vurdere behovet for snuplass på dette arealet, da erfaringer fra Fjellveien viser at dette behovet har meldt seg der uten at det var avsatt nok areal til slikt.

Kommunen ønsker et område i enden av Fjellveien til snuplass for brøytebil. Dette området er satt av til grønnstruktur og båndlegging i påvente av områdefredning. Etter befaringer i området er det vurdert at det ikke er ønskelig å redusere områdefredningen i enden av Fjellveien. En forlengelse av snuplassen vil kreve betydelig utfylling i friområdet og buffersonen til det automatisk fredete kulturminnet vil bli ytterligere redusert. Buffersonen til kulturminnet har tidligere blitt innskrenket på grunn av ikke omsøkt sprengningsarbeid i forbindelse med boligbygging innerst i Fjellveien, som resulterte i at grensen for områdefredningen ble amputert. Landskapet i viken nedenfor Fjellveien er karakteristisk for området og en del av landskapsbildet. Fredningsgrensen her foreslås opprettholdt.

Både Alta kommune og Studentskipnaden har behov for områder til nye studentboliger og parkeringsplasser sørvest for gnr./bnr. 29/300. Det er gjort befaringer i området for å vurdere om området kan tas ut av fredningsforslaget. Det ble ikke påvist automatisk fredete kulturminner her og fylkeskommunen vurderer at fredningsgrensen her kan justeres uten at det vil påvirke opplevelsen av landskapet i stor grad. En eventuell utbygging bør 3D-visualiseres med siktlinjer mellom Lille Komsa og Stenseng.

Området vest for Komsa skole ble befart i 2012 for å avklare tilstedeværelsen av automatisk fredete kulturminner. Det ble ikke påvist automatisk fredete kulturminner, men områdets karakter, og nærliggende kulturminner, har gjort at fylkeskommunen vurderer området som en viktig buffersone for de automatisk fredete kulturminnene, samt som en del av det samme karakteristiske landskapet preget av strandvoller. Etter møter og innspill fra administrasjonen og politikere i Alta kommune står det klart at dette området er viktig for kommunen, og at ønsket om offentlig og privat tjenesteyting i dette området er stort. Finnmark fylkeskommune har derfor justert grensen for områdefredning vestover til Tilfluktsveien. I møter med Alta kommune har det vært enighet om at kommunen til gjengjeld skal innarbeide bestemmelser i reguleringsplaner for det aktuelle området som ivaretar kulturminnene gjennom hensynssoner. Det må settes bestemmelser jf. plan- og bygningsloven (PBL) § 12-7 første ledd nr. 2: «vilkår for bruk av arealer, bygninger og anlegg i planområdet, eller forbud mot former for bruk, [...] av hensyn til forhold utenfor planområdet». Hensynssonen må være tilstrekkelig stor til å virke som buffer langs Tilfluktsveien. Det må stilles krav om uttalelse fra regional kulturminnemyndighet når det gjelder høyderestriksjoner på bygninger og etablering av tilførselsveier fra Tilfluktsveien. Det er viktig at en detaljplan i dette området tar høyde for at den planlagte sykkelstien gjennom Alta vil bli hovedferdselsåren for ikkemotorisert trafikk til og fra området når det gjelder boligområdet i Øvre Tollevikveien.

2. Alta kommune har i kommuneplanens arealdel avsatt areal til en strandpromenade fra Alta bru til Hjemmeluft, men forslaget til trasé gjennom Komsa ble avvist av Finnmark fylkeskommune på bakgrunn av den kommende områdefredningen. Alta kommune har på nytt spilt inn et forslag til en sti gjennom området.

Kommentar:

Kommunens nye forslag til sti gjennom området kommer i direkte konflikt med automatisk fredete kulturminner, og Finnmark fylkeskommune går imot et slikt forslag. Fylkeskommunen er imidlertid ikke fremmed for å vurdere en annen trasé som etter undersøkelser etter kulturminneloven § 9 viser seg ikke å komme i konflikt med automatisk fredete kulturminner. En slik utredning bør inngå i en helhetlig forvaltningsplan for stier og anlegg i området.

3. Alta kommune mener områdefredningen bør følges opp med en egen forvaltningsplan for å sikre riktig bruk, tilrettelegging og vedlikehold av anlegg som er etablert i området. Det er nødvendig å ha en fornuftig tilgang til vedlikehold av stier og anlegg, da området er i daglig bruk av svært mange mennesker.

Kommentar:

Ønsket om en forvaltningsplan er fulgt opp av Finnmark fylkeskommune i forslaget til bestemmelser for områdefredningen.

Øvrige merknader og innspillAlta kommune

Gjennom møter med planutvalget har det kommet frem at kommunen ønsker å justere grensen for områdefredningen slik at Komsaflata blir liggende utenfor. Dette fordi kommunen ønsker området til utbygging. Kommunen ønsker at fylkeskommunen synliggjør hva som vil bli utfallet dersom kommunen søker om dispensasjon for utbygging i dette området. Riksantikvar Jørn Holme var i forbindelse med denne problemstillingen på befarings i Alta og i møte med formannskapet 12. august 2014.

Kommentar:

Finnmark fylkeskommune har i møter gjort kommunen oppmerksom på at det finnes automatisk fredete kulturminner i det aktuelle området, og forklart disse kulturminnenes betydning for områdefredningen. Kommunen er også gjort oppmerksom på at dersom det aktuelle området tas ut av fredningsforslaget vil det uansett være automatisk fredete kulturminner her. En utbygging vil være betinget av dispensasjon fra den automatiske fredningen. Fylkeskommunen har signalisert til kommunen at det ikke er ønskelig med utbygging i dette området fordi de automatisk fredete kulturminnene her er av en svært betydningsfull karakter. Viktigheten av å ivareta de mektige strandvollene på Komsaflata, som er karakteristiske for den aller eldste bosetningen som er kjent i området, ble understreket under befaringsen med Riksantikvaren. Funnene på Komsaflata er av de eldste funnene som ble gjort rundt Komsa av geolog Anders Nummedal. Disse eldste funnene er spesielt interessante og viktige å ta vare på for fremtidig forskning av pionerbosetningen på Komsa, både ut fra et lokalt, regionalt og nasjonalt perspektiv. De automatisk fredete funnene på Komsaflata er helt essensielle for områdefredningen. De automatisk fredete kulturminnene her utgjør en av de viktigste årsakene til at forslaget om områdefredning overhodet er stilt. Fredningsgrensen her foreslås opprettholdt.

«Sykkelbyen Alta» har i en enkeltsak søkt om å bygge en 2 m bred gruset sykkelsti innenfor den foreslåtte områdefredningen, fra Bullveien og opp til Fjellveien på gnr./bnr. 31/1 og 31/3.

Kommentar:

Det er påvist automatisk fredete kulturminner i sykkelstiraséen som er foreslått. Lokaliteten er ikke endelig avgrenset på grunn av usikkerhet om hvorvidt kommunen ønsker å gå videre med en dispensasjonssøknad eller ikke. Det er en tydelig markert eksisterende trasé som brukes for vedlikehold av en trafostasjon nord for den ønskede sykkelstiraséen. Det ble gjort arkeologiske undersøkelser i forbindelse med anleggelsen av denne stien og påvist automatisk fredete kulturminner. Fylkeskommunen foretrekker at kommunen tilrettelegger denne traséen for sykkelbruk i stedet for å anlegge en ny. Traséen er 2 m bred, det er etablert kumlokk og graving og massetak er gjort i kantene. Det er argumentert med at den eksisterende stien er for bratt. For å bøte på dette har fylkeskommunen foreslått å utbedre stien i det bratteste partiet på toppen, enten ved å skrå stien eller ved å lage en undergang. Siden det finnes automatisk fredete kulturminner rett i nærheten av den eksisterende stien vil det være nødvendig å søke om dispensasjon før slikt arbeid kan utføres. Det er også argumentert med at den eksisterende stien ikke er koblet inn på det eksisterende løypenettet. Fylkeskommunen har derfor foreslått å forlenge den eksisterende stien opp Bekkedalen vest for Fjellveien.

«Sykkelbyen Alta» ønsker å etablere 2 m bred gruset sykkelsti fra enden på Fjellveien, over gnr./bnr. 31/536, 31/513 og ned til Amtmannsnesveien mellom gnr./bnr. 31/375 og 31/1/5.

Kommentar:

Det er registrert automatisk fredete kulturminner i dette området; de er registrert i Askeladden med ID 120888, 110907 og 110899. Etablering av den ønskede sykkelstien her vil stride mot forbudet mot inngrep i automatisk fredete kulturminner i kulturminneloven § 3. Finnmark fylkeskommune går imot forslaget.

Alta kommune har i møte 21. oktober 2013 kommet med et sterkt ønske til Finnmark fylkeskommune og Riksantikvaren om at det stilles midler/et fond til rådighet for en områdefredning, for å kunne forvalte området på en tilfredsstillende måte.

Kommentar:

Fylkeskommunen tar dette ønsket med i den videre prosessen når områdefredningen er vedtatt.

Andre innspill

Fortidsminneforeningen i Finnmark har pr telefon ytret ønske om å være høringspart i fredningsprosessen og Midtbakken Grendelag har pr e-post uttalt ønske om å være høringspart.

Kommentar:

Fortidsminneforeningen og Midtbakken Grendelag er registrert som høringsparter.

Merknader og innspill i forbindelse med høring og offentlig ettersynAlta kommune

Alta kommune slutter seg i hovedsak til fredningsforslaget. Imidlertid uttaler kommunen at det bør tilføyes et punkt i fredningsbestemmelsene om at forvaltningsplanen for området skal kunne rulleres ved behov, initiert av både kommunen og fylkeskommunen.

Kommentar:

Fylkeskommunen har innarbeidet en bestemmelse i fredningsforslaget (II) om rullering av forvaltningsplanen.

Alta kommune ønsker at det tilføres et nytt punkt 10 under tiltak som er unntatt søknadsplikt i fredningsområdet. Kommunen foreslår at tiltak i tråd med godkjent forvaltningsplan ikke skal være søknadspliktig.

Kommentar:

Fylkeskommunen anser at forslaget fra Alta kommune om å tilføye et nytt punkt til bestemmelsen om unntatt søkeplikt ikke er nødvendig, da tiltak som er forankret i godkjent forvaltningsplan for fredningsområdet ivaretas gjennom punkt 4 i unntaksbestemmelsene.

Alta kommune ber om at området nordvest for Tilfluktsveien, samt Tollviksfjæra, trekkes fra fredningsforslaget.

Kommentar:

Inkluderingen av området nordvest for Tilfluktsveien i fredningsforslaget har tidligere vært drøftet med Alta kommune. Finnmark fylkeskommune fastholder at dette området er viktig for å skape helhet i opplevelsen av kulturminnene. Når det gjelder Tolleviksfjæra viser fylkeskommunen til kommentarer til merknad 1) i kommunens innspill til oppstartsvarselet. I kommuneplanens arealdel er området avsatt til friområde, og fylkeskommunen anser at områdefredningen ikke vil komme i konflikt med dette formålet.

Finnmarkseiendommen

Finnmarkseiendommen, heretter «FeFo», anfører i sin uttalelse at den delen av områdefredningen som berører FeFo-grunn (gnr./bnr. 29/1) skal fradeles og gis eget bruksnummer. Kostnaden knyttet til fradelingen foreslås dekket av Finnmark fylkeskommune.

Kommentar:

Fylkeskommunen stiller seg bak forslaget fra FeFo og vil bidra til at den del av FeFo-grunnen som er berørt av områdefredningen fradeles. Dette vil imidlertid ikke innarbeides i fredningsbestemmelsene, men skje som en separat prosess parallelt med fredningen.

Eirik Kivijervi, grunneier gnr./bnr. 29/228

Eirik Kivijervi anfører at grensen for områdefredningen innerst i Fjellveien bør flyttes for å frigi areal til snuplass for brøytebil.

Kommentar:

Finnmark fylkeskommune viser til sin kommentar til denne anførselen under merknad 1) i kommunens innspill til varsel om oppstart.

Midtbakken grendelag

Midtbakken grendelag stiller seg positiv til fredningsforslaget. Grendelaget anfører at det vil være viktig med et godt og gjennomtenkt arbeid med forvaltningsplanen for området. Det

understrekes også at det er viktig at det stilles midler til disposisjon til forvaltning av fredningsområdet.

Kommentar:

Finnmark fylkeskommune vil i samarbeid med Alta kommune og øvrige parter sørge for at forvaltningsplanen blir utarbeidet. Planen skal forelegges Riksantikvaren. Finnmark fylkeskommune vil be Riksantikvaren om å undersøke muligheten for statlig støtte til forvaltning av området.

Kommunens behandling og vedtak

Kommunestyret i Alta fattet 2. februar 2016 i sak PS 6/16 følgende vedtak, jf. brev av 5. februar 2016:

1. Alta er stolt av sin historie og sin identitet og Alta kommune anerkjenner behovet for å frede deler av vår viktige kulturarv, som også er av internasjonal betydning gjennom UNESCO's world heritage list.
2. Alta kommune godkjenner fredningsforslaget for områdefredning av Komsa, med tilhørende bestemmelser, under følgende forutsetning:
 - a) Alta kommune skal bidra til utarbeidelse av, samt godkjenne forvaltningsplan for fredningsområdet.
 - b) Staten skal sette av nødvendig øremerkede økonomiske midler i statsbudsjettet, på eget fond eller på annen måte sikre økonomisk gjennomføring av tiltak i forvaltningsplanen.

For Alta kommune er det avgjørende at forutsetningen om særskilte økonomiske midler for tilrettelegging av tiltak i forvaltningsplanen kommer på plass. Begrunnelsen for dette finnes i vedlagt saksfremlegg.

Kommentar:

Vedrørende 1) og 2) Finnmark fylkeskommune vil rose Alta kommune for at de anerkjenner og ønsker å ivareta sin kulturarv ved å akseptere fredning av større områder, som ikke bare vil sikre de fysiske kulturminnelokalitetene som kilder til kunnskap og opplevelse, men også landskapet og kulturmiljøet de er en del av.

Vedrørende 2 a) Det er innarbeidet et krav om utarbeidelse av forvaltningsplan i fredningsbestemmelsene. Forvaltningsplanen skal synliggjøre hvilke tiltak det kan tilrettelegges for i området. Finnmark fylkeskommune ser det som en styrke at Alta kommune, som har den daglige driften i området og er kjent med behovene, deltar i utarbeidelsen av forvaltningsplanen sammen med andre involverte parter. Forvaltningsplanen skal godkjennes av både Alta kommune og Finnmark fylkeskommune og forelegges Riksantikvaren.

Vedrørende 2 b) Finnmark fylkeskommune ber Riksantikvaren om å vurdere å stille økonomiske midler til gjennomføring av forvaltningsplanen.

Sammenfatning av innspill

Innspillene konsentrerer seg i hovedsak om fire forhold: fortsatt benyttelse av området, forvaltningsplanen, justering av fredningsgrensene og tilførsel av økonomiske midler.

En områdefredning etter kulturminneloven § 19 vil ikke være til hinder for bruk av området. Området kan benyttes som før så lenge bruken er i samsvar med fredningen og fredningsbestemmelsene. Ikke-motorisert ferdsel er tillatt, men skal så langt mulig søkes ledet langs bestemte ruter og stier. Ferdsel i forbindelse med Telenor Norges vedlikehold av eksisterende anlegg i området skal skje på eksisterende veier. Det er som før tillatt å anlegge skiløyper.

Det er stilt krav om utarbeidelse av en forvaltningsplan for området i fredningsbestemmelsene. Forvaltningsplanen skal rulleres.

Fredningsgrensen er justert flere ganger for å imøtekomme ønsker fremmet i fredningsprosessen. I 2003 ble området sør for Lille Komsa og Tollevika tatt ut, i 2013 ble et område ved Komsa skole fjernet fra områdefredningen. I tillegg er fredningsgrensen justert ved en rekke private eiendommer etter innspill fra grunneiere.

Alta kommune understreker at det er avgjørende at forutsetningen om statlige midler for tilrettelegging av tiltak i forvaltningsplanen innfris. Finnmark fylkeskommune ber Riksantikvaren om å vurdere økonomisk støtte.

Fylkeskommunens vurdering av området og begrunnelse for fredningen

Boplassene i Komsa har en spesiell stilling innen arkeologien som disiplin. Funnene på Komsaflata og Stenseng ga i den tidlige faghistorien navnet til en hel kultur, Komsakulturen. Komsafjellet og funnene i nærområdet er internasjonalt kjent gjennom arkeologiens faghistorie. Boplassene er av stor regional, nasjonal og internasjonal kulturhistorisk verdi. Sammenhengen mellom landskapet rundt Komsafjellet, med blant annet de mektige strandvollene på Komsaflata og Stenseng, det store antallet boplasser og kontinuiteten i bruken av landskapet fra de eldste bosetningene på Komsaflata til de siste i Skjåbukta, er viktig i forståelsen av den kulturhistoriske verdien. For å forstå kulturminnene og historiene knyttet til dem, er det viktig å se på hvordan fortidens mennesker brukte landskapet. Det er et mål å bevare boplassene i sitt opprinnelige landskap slik at man sikrer den visuelle opplevelsen av kulturminnene.

Kulturminnene i området er sterkt truet av utbygging og slitasje. Det er viktig å sikre at Komsa som et unikt bilde av eldre og yngre steinalder i Alta ikke brytes opp, og det er derfor viktig å kontrollere og regulere ferdsel og annen aktivitet i området slik at kulturminnene ikke blir skadet. Finnmark fylkeskommune ser det som nødvendig å få på plass en langsiktig plan for forvaltning, skjøtsel og vedlikehold i området. Det er viktig å sikre et tilstrekkelig stort areal. Undersøkelsene som har vært gjennomført i området og tidligere erfaringer tilsier at det kan være flere automatisk fredete kulturminner som ennå ikke er oppdaget. Det er essensielt å inkludere Komsafjellet i fredningen, som landskapsgrunnlaget for bosetningen. Uten fjellet og landskapet blir helheten og grunnlaget for bosetningene borte. Det er derfor helt nødvendig å inkludere også områdene mellom de store boplasskonsentrasjonene i fredningen. Fredningsgrensen i øst og vest går tett innpå eksisterende bebyggelse, noe som skyldes at det her er registrert automatisk fredete kulturminner. Det er tydelig hvordan bebyggelsen i de senere år har trukket inn i områder med automatisk fredete kulturminner.

En opparbeidelse av Komsaområdet som et fritt utendørsmuseum der kultur- og naturhistorie forenes i det store opplevelsespotensialet Komsa byr på, vil legge til rette for at nåværende og kommende generasjoner kan oppleve landskapet og kulturminnene ved Komsa. En fredning vil også bevare den vitenskapelige verdien et helhetlig kulturmiljø representerer.

Riksantikvarens kommentarer og vurdering

Riksantikvaren slutter seg til Finnmark fylkeskommunes kommentarer til de ulike innspill og merknader som har kommet opp i løpet av fredningsprosessen. Vi vil omtale følgende temaer spesielt: Fredningens omfang, erstatning, forvaltningsplan og statlige tilskuddsmidler.

Fredningens omfang

Flere av innspillene gjelder fredningens omfang. I areal er dette en stor områdefredning som berører sentrale deler av Alta kommune, tett på eksisterende bebyggelse og sentrum. Etter kulturminneloven § 19 kan departementet (delegert til Riksantikvaren) frede et område rundt et fredet kulturminne så langt det er nødvendig for å bevare virkningen av kulturminnet i miljøet, eller for å beskytte vitenskapelige interesser som knytter seg til det.

Fredningsgrensen har siden varsel om fredning blitt innskrenket flere steder, for så langt mulig å etterkomme ønsker som er fremmet i fredningsprosessen.

Fredningsgrensen er satt slik at den både vil ivareta virkningen av kulturminnene i miljøet og sikre at den forhistoriske konteksten fortsatt vil være lesbar. Fredningsgrensen er også satt slik at tiltak utenfor området vil ha begrenset påvirkning på de automatisk fredete kulturminnene innenfor fredningsområdet. Oppdeling av området og nye tiltak innenfor området vil kunne hindre og svekke allmennhetens opplevelse av kulturminnene i sine naturlige omgivelser. Også med hensyn til kulturminnenes kildeverdi er det viktig at den kulturhistoriske landskapskonteksten de er en del av blir bevart.

Komsa med de automatisk fredete kulturminnene representerer en viktig ressurs både regionalt, nasjonalt og internasjonalt. I sammenheng med verdensarven Bergkunsten i Alta, som kilde til kunnskap om tidlig pionerbosetning og med en kontinuitet i bosetningshistorien gjennom 10 000 år representerer kulturminnene på Komsa en stor verdi. Blant annet som grunnlag for forståelse av tidlige bosetningsmønstre, ressursutnyttelse og redskapstradisjon.

Riksantikvaren er svært glad for at kommunestyret i Alta i sin behandling av fredningssaken i februar 2016 sluttet seg til den aktuelle avgrensningen for områdefredningen. Vi er overbevist om at områdefredningen av Komsa vil vise seg som en viktig investering for fremtiden. Dette svært viktige kulturhistoriske området har stort potensial både som kilde til opplevelse for fremtidige generasjoner Alta-boere og som grunnlag for videre forskning om våre tidligste bosetninger.

Riksantikvaren gjør oppmerksom på at det i særlige tilfeller vil kunne søkes om dispensasjon for eventuelle nye tiltak innenfor fredningsområdet som ikke medfører vesentlige inngrep, jf. kulturminneloven § 19 tredje ledd.

Riksantikvaren ser det som viktig at det i sammenheng med etableringen av nye sykkelveier tas tilstrekkelig hensyn til de viktige kulturminneinteressene i området.

Erstatning

Kulturminneloven har ingen bestemmelser om erstatning ved fredning av kulturminner. Imidlertid fremgår det indirekte av kulturminneloven § 26 om forhåndsskjønn at erstatningsplikt kan bli aktuelt ved områdefredning etter kulturminneloven § 19 og kulturmiljøfredning etter § 20 etter alminnelige rettsgrunnsetninger. Utgangspunktet er at den enkelte grunneier må godta den rådighetsinnskrenkning som en områdefredning etter kulturminneloven § 19 innebærer uten erstatning.

Forarbeidene til revisjonen av kulturminneloven i 2000 viser til at fredningen må innebære et vesentlig inngrep for at det skal bli aktuelt med erstatning. Hvorvidt inngrepet er vesentlig må bero på en totalvurdering. Vesentlighetsvurderingen må bygge på om tapet er vesentlig i forhold til eiendommens totale ressurser, og om det gjelder restriksjoner på igangværende bruk eller ønske om bruksendring. Restriksjoner på fremtidige bruksendringer, gir som regel ikke rett til erstatning. Hvis fredningen medfører at det gripes inn i etablert bruk kan erstatning komme på tale; grunneiers eller brukers bruksinteresse må i så fall være aktuell og ha en viss økonomisk betydning. Etter norsk rettspraksis har det ikke blitt tilkjent erstatning ved fredning etter kulturminneloven.

Riksantikvaren er enig med fylkeskommunen i at fredningsbestemmelsene her ikke griper inn i eksisterende bruk på en slik måte at det vil utløse erstatning. De berørte grunneiere kan fortsette med tradisjonell bruk. Forventninger om endret bruk, herunder utbygging, vil ikke utløse erstatningsplikt.

Forvaltningsplan og statlige tilskuddsmidler

For å gjennomføre en god forvaltning av Komsa er det nødvendig at det utarbeides en forvaltningsplan som gir klare føringer og mål for forvaltningen. Planen skal beskrive hvilke aktører som er involvert, hvilken rolle og hvilket ansvar den enkelte har og hvilke oppgaver som skal utføres. Forvaltningsplanen er sentral for å bevisstgjøre alle aktører om hva verdiene i området består av og tålegrensen for belastningen av dem. Finnmark fylkeskommune vil være hovedansvarlig for utarbeidelsen av en forvaltnings- og skjøtselsplan for Komsa, i samarbeid med Alta kommune. Det er forutsatt at en forvaltningsplan for fredningsområdet skal foreligge innen tre år etter vedtatt områdefredning.

Forvaltningsplanen skal forelegges Riksantikvaren for å sikre at innholdet ivaretar formålet med fredningen. Forvaltningsplanen rulleres ved behov. Rullering initieres i samråd mellom kulturminnemyndigheten og Alta kommune.

Økonomiske konsekvenser av tiltak som foreslås i forvaltningsplanen og arbeidet med å utarbeide en slik plan må søkes kompensert gjennom de statlige tilskuddsmidler som gjelder for slikt arbeid. Når det gjelder automatisk fredete arkeologiske kulturminner er Bevaringsprogrammet for utvalgte arkeologiske kulturminner en relevant tilskuddsordning. Direktoratet vil prioritere Komsafeltet i forhold til skjøtsel og tilrettelegging for fremtiden. For 2018 blir det satt av kr 300 000,- til slikt arbeid.

Opplysning om klageadgang og tinglysing

Riksantikvarens vedtak om fredning kan påklages til Klima- og miljødepartementet, jf. forvaltningsloven § 28. En eventuell klage stiles til departementet, men sendes Riksantikvaren innen tre uker fra fredningsvedtaket er mottatt, jf. forvaltningsloven § 29.

Fredningsvedtaket vil bli tinglyst av Riksantikvarens i samsvar med kulturminneloven § 22 nr. 5.

Vennlig hilsen

Jørn Holme
riksantikvar

Marit Huuse
avdelingsdirektør

Brevet er elektronisk godkjent

Vedlegg: Mottakerliste/ Adresseliste
Dokumentasjonsvedlegg

Kopi til: Norges Naturvernforbund, Mariboegs gate 8, 0183 OSLO/ Finnmark politidistrikt, -, 9917 KIRKENES/ Alta Næringsforening, Postboks 1360, 9505 ALTA/ Alta og omegn turlag, Postboks 1129, 9504 ALTA/ Naturvernforbundet i Finnmark/ Avjovarri, c/o Svein LundPostboks 90, 9521 KAUTOKEINO/ Helse Nord regionalt bukerutvalg, Postboks 1445, 8038 BODØ/ Norges Arktiske Studentskipnad, Teorifagbygget hus 2Universitetsvegen 29, 9019 TROMSØ/ Sentrum vel, Postboks 1284, 9505 ALTA/ Tollevik grendelag, -, 9511 ALTA/ UL Komsa, v/Bjørn KarlsenSkogveien 19, 9515 ALTA/ Midtre Midtbakken Vel-lag, v/Gunnar PedersenMaskinsvingen 22, 9511 ALTA/ Alta idrettsforening, Alta idrettspark, 9514 ALTA/ Alta historielag, Altaveien 19, 9518 ALTA/ Eltele AS, Postboks 1183, 9504 ALTA/ Alta Havn KF, Postboks 2237, 9508 ALTA/ Telenor Norge, Amtmann Worsoes gate 63, 8002 BODØ/ Telenor - Senter for nettutbygging/ NIB - Næringslivet i Bossekop, Postboks 124, 9513 ALTA/ Nornett as, Postboks 220, 9502 ALTA/ Norsk Ornitologisk Forening avd Finnmark, Repparfjord, 9620 KVALSUND/ Forum for natur og friluftsliv - Finnmark, Svanhovd, 9925 SVANVIK/ Bivdi - Sjøsamisk fangst- og fiskeriorganisasjon, Smørfjord, 9713 RUSSENE/ Fylkesmannen i Finnmark, Statens Hus, 9815 Vadsø/ Sametinget - Sámediggi, Ávjovárgeaidnu 50, 9730 KARASJOK/Kárášjohka/ Klima- og miljødepartementet, Postboks 8013 Dep, 0030 OSLO/ Verdensarvsenteret for bergkunst - Alta Museum, Altaveien 19, 9518 ALTA/ Miljødirektoratet, Postboks 5672 Sluppen, 7485 TRONDHEIM/ Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB), Postboks 2014, 3103 TØNSBERG/ Avinor AS, Postboks 150, 2061 GARDERMOEN/ Statnett SF, Pb 4904 Nydalen, 0423 OSLO/ Alta Kraftlag SA, Postboks 1602, 9509 ALTA/ Finnmark fylkeskommune - Finnmarkku fylkkagiielda, FylkeshusetPostboks 701, 9815 VADSØ/ Fortidsminneforeningen - Finnmark avdeling, Grønnegate 38, 9950 VARDØ/ Komsa Vel v/Kjell Iver Suhr, Brønnveien 8, 9511 ALTA/ Amtmannsnes Bygdelag v/ Charlotte Alexandersen, Lineveien 9, 9515 ALTA/ Alta idrettsråd, Spireaveien 16B, 9515 ALTA/ Midtbakken grendelag, Marienlund 18 , 9511 ALTA